

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

ΕΝΙΑΙΑ ΓΡΑΠΤΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ Β΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ 2022-2023

Β΄ ΤΑΞΗΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΔΕΥΤΕΡΑ 29 ΜΑΪΟΥ 2023

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ (Α΄ ΣΕΙΡΑ)

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: 3B

ΟΔΗΓΟΣ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ

Ο ΟΔΗΓΟΣ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΟΚΤΩ (8) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ		ΜΟΝΑΔΕΣ 20
1.	A1. Αντιστοίχιση	μον. 10
2.	A2. Ορθό - Λάθος	μον. 10
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ		ΜΟΝΑΔΕΣ 45
3.	B1. (α) κατατοπιστικό σημείωμα	μον. 10
4.	B1. (β) κατατοπιστικό σημείωμα	μον. 10
5.	B2. Ερώτηση ανοιχτού τύπου	μον. 25
ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ		ΜΟΝΑΔΕΣ 35
6.	(α) Ερώτηση πηγής	μον. 11
7.	(β) Ερώτηση πηγής	μον. 12
8.	(γ) Ερώτηση πηγής	μον. 12

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ (Μονάδες 20)

Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με δέκα (10) μονάδες.

A1. Κάθε στοιχείο της Στήλης Α΄ αντιστοιχεί με ένα στοιχείο της Στήλης Β΄. Να γράψετε στο τετράδιο απαντήσεών σας τους αριθμούς της Στήλης Α΄ και δίπλα από τον καθένα το γράμμα της Στήλης Β΄ που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

Προσοχή: Στη στήλη Β΄ περισεύουν δύο(2) στοιχεία.

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
1. Ριχάρδος ο Λεοντόκαρδος	(α) Άλωση της Κωνσταντινούπολης
2. Αικατερίνη Κορνάρο	(β) Πρόνοια
3. Κωνσταντίνος ΙΑ΄ Παλαιολόγος	(γ) Πολιορκία της Αμμοχώστου
4. Μαρκαντώνιος Βραγαδίνος	(δ) Παραχώρηση της Κύπρου στους Βενετούς
	(ε) Παιδομάζωμα
	(στ) Κατάληψη της Κύπρου κατά την Γ΄ Σταυροφορία

(4x2,5 μ.= 10 μον.)

1. – στ.

2. – δ.

3. – α.

4. – γ.

A2. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή λάθος, γράφοντας στο τετράδιο εξέτασής σας τη λέξη «**σωστό**» ή «**λάθος**», δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση.

α. Η Πρόνοια παραχωρήθηκε στους ευγενείς με αντάλλαγμα την παροχή στρατιωτικών υπηρεσιών στο κράτος.

ΣΩΣΤΟ

β. Η Άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Σελτζούκους Τούρκους έγινε στις 29 Μαΐου του 1453.

ΛΑΘΟΣ

γ. Ο τουρκικός κίνδυνος ώθησε τους Βενετούς να οχυρώσουν τις πόλεις της Κύπρου.

ΣΩΣΤΟ

δ. Η Μαρία η Συγκλητική ανατίναξε το οθωμανικό πλοίο που θα οδηγούσε την ίδια και άλλους νέους στη σκλαβιά, κατά την πολιορκία της Αμμοχώστου.

ΛΑΘΟΣ

(4x2,5 μ.= 10 μον.)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ (Μονάδες 45)

Οδηγίες διόρθωσης για το Β΄ και Γ΄ μέρος

Στα μέρη Β΄ και Γ΄ η διατύπωση της απάντησης είναι δυνατό να αποκλίνει από την προτεινόμενη με την προϋπόθεση ότι χρησιμοποιούνται οι ιστορικές έννοιες και όροι, όπως παρουσιάζονται στο Αναλυτικό Πρόγραμμα Ιστορίας Β΄ Γυμνασίου.

Το σύμβολο της καθέτου (!) δηλώνει διαφορετικές σωστές απαντήσεις, μια εκ των οποίων θα πρέπει να περιλαμβάνεται σε μια σωστή απάντηση. Οι πληροφορίες εντός παρενθέσεων δηλώνουν στοιχεία που δεν είναι απαραίτητα, όμως μπορούν να περιληφθούν σε μια σωστή απάντηση.

Στις απαντήσεις, όπου αναμένεται συγκεκριμένος αριθμός δεδομένων (π.χ. 3), οι σωστές απαντήσεις λαμβάνουν τις μονάδες που αναγράφονται στην επικεφαλίδα της απάντησης. Μέγιστος αριθμός απαντήσεων που βαθμολογούνται είναι όσες ζητούνται στην εκφώνηση της ερώτησης.

Γίνεται δεκτή οποιαδήποτε άλλη απάντηση η οποία τεκμηριώνεται ιστορικά.

B1. Να γράψετε σύντομα κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω, με βάση τα ζητούμενα των παρενθέσεων:

(α) Μάχη στο Μυριοκέφαλο (πότε έγινε, αντίπαλες δυνάμεις, αποτέλεσμα μάχης, μία (1) συνέπεια) **(10 μον.)**

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

Η μάχη στο Μυριοκέφαλο έγινε το 1176. (2μ.)

Αντίπαλες δυνάμεις: Βυζαντινοί/ Βυζαντινή Αυτοκρατορία (2μ.) – Σελτζούκοι Τούρκοι. (2μ.)

ΑΝ Ο ΜΑΘΗΤΗΣ ΑΝΑΦΕΡΕΙ ΜΟΝΟ Σελτζούκοι Ή ΜΟΝΟ Τούρκοι η απάντηση θα θεωρείται σωστή.

Αποτέλεσμα μάχης: νίκη Σελτζούκων Τούρκων / ήττα Βυζαντινών. (2μ.)

Συνέπειες:

- Ισχυροποιήθηκε/ παγιώθηκε η θέση των Σελτζούκων Τούρκων στη Μικρά Ασία.
- Οι Σελτζούκοι Τούρκοι κατέλαβαν πολλές βυζαντινές πόλεις στη Μικρά Ασία /το Βυζάντιο απώλεσε/έχασε πολλές πόλεις στη Μικρά Ασία.
- Σφαγές / λεηλασίες / καταστροφές από τους Σελτζούκους Τούρκους.
- Φυγή πολλών Βυζαντινών / χριστιανών από τη Μικρά Ασία.
- Ερήμωση πολλών περιοχών της Μικράς Ασίας.
- Εποικισμός έρημων περιοχών από Σελτζούκους Τούρκους.
- Πείνα / επιδημίες / πανούκλα.
- Εξισλαμισμοί.

(1 συνέπεια x 2μ. = 2μ.)

(β) Πολιορκία της Αμμοχώστου (από ποιους έγινε, πότε, δύο (2) αποτελέσματα)

(10 μον.)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

Η πολιορκία της Αμμοχώστου έγινε από τους Οθωμανούς Τούρκους. (2μ.)

ΑΝ Ο ΜΑΘΗΤΗΣ ΑΝΑΦΕΡΕΙ ΜΟΝΟ Οθωμανοί Ή ΜΟΝΟ Τούρκοι η απάντηση θα θεωρείται σωστή.

Έγινε το 1571. (2μ.)

Αποτελέσματα:

- Θανάτωση Βενετών αξιωματικών και στρατιωτών (από τους Οθωμανούς Τούρκους).
- Σφαγές Ελλήνων/Κυπρίων κατοίκων της Αμμοχώστου.
- Ληλασίες / καταστροφές στην Αμμόχωστο.
- Οι Έλληνες/Κύπριοι κάτοικοι της Αμμοχώστου εκδιώχθηκαν από τους Οθωμανούς.
- Οι Έλληνες/ Κύπριοι κάτοικοι της Αμμοχώστου εγκαταστάθηκαν στα Βαρώσια / σε μια περιοχή έξω από την πόλη.
- Κατάληψη της Κύπρου από τους Οθωμανούς Τούρκους/ Έναρξη της Τουρκοκρατίας στην Κύπρο.

(2 αποτελέσματα x 3μ. = 6μ.)

B2. Αφού εξηγήσετε για ποιο λόγο ο Αλέξιος Α΄ Κομνηνός παραχώρησε το Χρυσόβουλο του 1082 στους Βενετούς, να αναφέρετε δύο (2) προνόμια που τους έδωσε και δύο (2) συνέπειες που είχε η παραχώρησή τους για το Βυζάντιο.

Η απάντησή σας να δοθεί σε μορφή παραγράφου.

(25 μον.)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

Λόγος παραχώρησης Χρυσόβουλου:

Ο Αλέξιος Α΄ (Κομνηνός) παραχώρησε το Χρυσόβουλο του 1082 στους Βενετούς, επειδή τον βοήθησαν (3 μον.) να αντιμετωπίσει τους Νορμανδούς (2 μον.)(που απειλούσαν την αυτοκρατορία/που είχαν εισβάλει στην Ήπειρο).

Προνόμια προς Βενετούς:

- Παραχώρηση τίτλων σε Βενετούς άρχοντες.
- Παραχώρηση χορηγιών σε Βενετούς άρχοντες.
- Παραχώρηση αποβαθρών σε Βενετούς εμπόρους στην προκυμαία της Κωνσταντινούπολης.
- Παραχώρηση εμπορικών καταστημάτων σε Βενετούς εμπόρους στην προκυμαία της Κωνσταντινούπολης.
- Οι Βενετοί μπορούσαν να διεξάγουν εμπόριο στα βυζαντινά λιμάνια χωρίς να πληρώνουν φόρους.

(2 προνόμια x 5μ. = 10μ.)

Συνέπειες για το Βυζάντιο:

- Το Βυζάντιο παραιτήθηκε με τη θέλησή του (εκούσια) από τα (φορολογικά, ναυτιλιακά, οικονομικά) δικαιώματά του, (τα οποία τώρα δόθηκαν στους Βενετούς).
- Το Βυζάντιο έχασε τον ρόλο του μεσάζοντα μεταξύ Αράβων και Δυτικής Ευρώπης.
- Το Βυζάντιο έχασε την κυρίαρχη θέση του στο εμπόριο της Μεσογείου.
- Το Βυζάντιο αναγκάστηκε να παραχωρήσει προνόμια και σε άλλες πόλεις της Ιταλίας (Πίζα και Γένοβα).
- Εγκαταστάθηκε στην Κωνσταντινούπολη μεγάλος αριθμός Βενετών και Γενουατών.
- Ο μεγάλος αριθμός Βενετών και Γενουατών στην Κωνσταντινούπολη οδήγησε σε αναστάτωση και βιαιότητες εναντίον τους από τους Βυζαντινούς.

(2 συνέπειες x 5μ. = 10μ.)

ΠΡΟΣΟΧΗ! Σε περίπτωση που η απάντηση δεν έχει δοθεί σε μορφή παραγράφου (δηλαδή σε συνεχή λόγο) θα αφαιρείται μία (1) μονάδα.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ (Μονάδες 35)

ΠΑΡΑΘΕΜΑ Ι

Ο Αλέξιος Δ΄, που ήθελε να ανατρέψει τον θείο του αυτοκράτορα Αλέξιο Γ΄, κατέφυγε στον πάπα από τον οποίο ζήτησε βοήθεια. Σε αντάλλαγμα πρόσφερε την πλήρη υποταγή της ανατολικής Εκκλησίας στη δυτική. Ο πάπας δεν φάνηκε να δείχνει μεγάλη προσοχή στους λόγους και τις υποσχέσεις του νεαρού Αλέξιου Δ΄, κι έτσι ο τελευταίος αποφάσισε να προσφύγει στον Φίλιππο τον Σουηβό. Ήταν ακριβώς η εποχή που οι Δυτικοί ετοιμάζαν την τέταρτη σταυροφορία. Ο Φίλιππος ο Σουηβός έπεισε τον στρατιωτικό αρχηγό των σταυροφόρων Βονιφάτιο Μομφερρατικό να βοηθήσει τον Αλέξιο Δ΄, ο οποίος υποσχόταν στους σταυροφόρους χρήματα, στρατιωτική βοήθεια και την ένωση των εκκλησιών, για να αναλάβει τον θρόνο της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας. Τον Απρίλιο 1203 οι σταυροφόροι αποφάσισαν την εκτροπή της σταυροφορίας προς Κωνσταντινούπολη και υπέγραψαν σχετική συμφωνία με τον Αλέξιο Δ΄. Στις 24 Ιουνίου 1203 έφτασαν στην Κωνσταντινούπολη, αποβίβασαν τις δυνάμεις τους και απέκλεισαν την πόλη από γη και θάλασσα.

Καραγιαννόπουλος Ιωάννης (1996). Το Βυζαντινό Κράτος. Θεσσαλονίκη: Βάνιας, σ.σ. 222–223 (διασκευή)

ΠΑΡΑΘΕΜΑ ΙΙ

Σύντομα οι κατακτητές, που προέλαυναν, κατάλαβαν ότι δεν είχαν να φοβηθούν καμία αντίσταση. Από το ναό της Αγίας Σοφίας βγήκαν σε λιτανεία οι ιερείς και πολύς λαός, που είχαν ζητήσει άσυλο εκεί και πέφτοντας στα πόδια του Βονιφατίου φώναζαν με τρόπο που προκαλούσε οίκτο: «Άγιε βασιλιά, μαρκήσιε, ελέησέ μας». Αλλά με δυσκολία έσωσαν τη ζωή τους. Η λεηλασία, η καταστροφή και η σφαγή ξεχείλισαν ασυγκράτητα. Βέβαια, η άτακτη αυτή αρπαγή και η βία δεν ωφελούσαν καθόλου τους ηγεμόνες γιατί πολλοί θησαυροί επρόκειτο να κλαπούν και άλλοι να καταστραφούν ολοκληρωτικά. [...] Η μεγάλη πόλη, η οποία για 900 χρόνια από την ίδρυσή της ήταν απόρθητη, που συγκέντρωσε στο χρονικό αυτό διάστημα τους θησαυρούς όλου του κόσμου και διέσωσε σαν κιβωτός τα καλύτερα κειμήλια της αρχαίας τέχνης και του αρχαίου πνεύματος, έγινε για τέσσερις ολόκληρες μέρες θύμα της φοβερότερης βίας και καταστροφής.

Κωνσταντίνος Παπαρρηγόπουλος. Ιστορία του Ελληνικού Έθνους.
Αθήνα: 2009-2010, τ. 15, σελ. 226-227

Αφού μελετήσετε τα πιο πάνω παραθέματα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

**(α) Να εξηγήσετε τι ήταν οι σταυροφορίες κάνοντας αναφορά και στον κύριο σκοπό τους.
(11 μον.)**

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

Οι σταυροφορίες ήταν εκστρατείες/ κίνηση (2μ.) που ξεκίνησαν/ ξεκίνησε από τη Δύση/ Δυτική Ευρώπη (2μ.).

Την πρωτοβουλία/ έγκριση των σταυροφοριών είχαν οι πάπες. (2μ.)

Οι σταυροφορίες εκδηλώθηκαν/ ξεκίνησαν τον 11ο αιώνα. (1μ.).

Απέβλεπαν στην απελευθέρωση των Αγίων Τόπων/ή και του Πανάγιου Τάφου (που κατείχαν οι μουσουλμάνοι/ που είχαν κατακτήσει οι Σελτζούκοι Τούρκοι). (4μ.)

(β) Αφού αναφέρετε με ποια σταυροφορία σχετίζονται τα πιο πάνω παραθέματα και ποιο έτος ολοκληρώθηκε, να γράψετε ποιος ήταν ο αρχικός της στόχος και πού κατέληξαν τελικά οι σταυροφόροι.

(12 μον.)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

Τα παραθέματα σχετίζονται με την Δ΄ Σταυροφορία. (2μ.)

Η Δ΄ Σταυροφορία ολοκληρώθηκε το 1204. (2μ.)

Αρχικός στόχος των σταυροφόρων ήταν η Συρία και η Αίγυπτος (σχολικό βιβλίο σελ. 59)/ τα Ιεροσόλυμα (Μίλα μου ιστορικά) (4μ.)

ΠΡΟΣΟΧΗ! Αν η απάντηση περιλαμβάνει έστω και μια (1) από τις πιο πάνω περιοχές, θα θεωρείται σωστή και θα βαθμολογείται με 4 μονάδες.

Οι σταυροφόροι τελικά κατέληξαν στην Κωνσταντινούπολη/ Οι σταυροφόροι πολιορκήσαν την Κωνσταντινούπολη. (4μ.)

(γ) Να εξηγήσετε ποιο ήταν το αποτέλεσμα της συγκεκριμένης σταυροφορίας και να αναφερθείτε σε δύο (2) συνέπειές της.

(12 μον.)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

Το αποτέλεσμα της σταυροφορίας ήταν η άλωση της Κωνσταντινούπολης (4 μ.) (από τους σταυροφόρους).

Συνέπειες:

- Θάνατοι / σφαγές.
- Ληλασίες / καταστροφή κτιρίων.
- Αρπαγές θησαυρών από διάφορα κτίρια / εκκλησίες.
- Καταστροφή κειμηλίων / θησαυρών.

(2 συνέπειες x 4μ. = 8μ.)

ΤΕΛΟΣ ΟΔΗΓΟΥ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ